

Naar een Nieuwe PvdA

Een moderne volkspartij die weer kan winnen

Beste partijgenoten,

Nederland heeft een moderne volkspartij nodig die weer kan winnen. Het is daarom dat ik me vol overtuiging en energie kandidaat stel voor het voorzitterschap van de Partij van de Arbeid.

Als fractievoorzitter in Den Bosch hoor en zie ik wat jullie ook zien. Er is een groeiende behoefte aan meer sociale politiek. De toenemende ongelijkheid stuit op steeds grotere weerstand bij miljoenen mensen. Blind geloof in de markt maakt plaats voor het besef dat we zelf de teugels in handen moeten nemen. De zelfstandige pakketbezorgers die ik in het dagelijks leven help met hun inspanning voor een eerlijk tarief ondervinden het aan den lijve - er zijn machtigen en machtelozen. Zij, en velen met hen, verdienen niet alleen betere betaling maar bovenal een sterkere stem.

De Partij van de Arbeid hoort die stem des volks te zijn. Zoals we ook een alternatief moeten bieden voor een land dat steeds meer uiteenvalt in botsende bubbels en een politiek van deelbelangen. Boeren, bakfietsouders, EU-believers en boze witte mannen hebben meer gemeen dan we soms denken. De meeste mensen delen de overtuiging dat we sterker staan als we omkijken naar elkaar. Ze zien dat het niet zo door kan gaan met de exploderende woningmarkt. Dat kinderen in slechtere wijken kansen mislopen die heel normaal horen te zijn. Dat we iets zullen moeten doen aan de vervuiling. De kracht van Nederland schuilt in eenheid in verscheidenheid. De doorbraak door de bubbels organiseren is dé sociale opgave van deze tijd.

Maar terwijl de behoefte aan sociale politiek groeit leidt links een kwijnend bestaan. Al zijn de ideeën geliefd, de partijen slaan geen deuk in een pakje boter. Verkiezing na verkiezing wenden teleurgestelde kiezers zich af. Ondertussen zijn wij vooral in debat met onszelf over de laatste vijf procent van ons programma waarover we het nog nét niet eens zijn. Onze afdelingen en vrijwilligers gaan gebukt onder statutair verplichte jaarrekeningen, kascontrolecommissies en het opstellen van werkplannen. Ons partijbureau is belast met een hoeveelheid taken die past bij een partij van 45 zetels. Voor wat echt het verschil maakt, hebben we onvoldoende tijd.

Ik denk dat het anders kan. Een Nieuwe PvdA vraagt om scherpe keuzes:

Over de koers

De doorbraak door de bubbels, het debat over de toekomst

We leven in een tijd waarin opleiding en inkomen steeds meer bepalen of je een gelukkig leven leidt, vertrouwen hebt in de toekomst en of je stem er toe doet. In wijken, op scholen en universiteiten, bij verenigingen én online verkeren we steeds meer in het gezelschap van mensen die zijn als wij, doen als wij, denken als wij. De ander, daarin schuilt het gevaar. De politiek heeft de neiging deze tendens niet te bestrijden maar te versterken als vertolker van het (kleinste) deelbelang. Als de Partij van de Arbeid iets níet moet zijn dan is het dat. De doorbraak door de bubbels is de grootste opdracht van deze tijd en het is onze opdracht.

It's the Inequality, Stupid!

Dat vraagt om een koers die het gemeenschappelijke belang benadrukt. Onze missie is spreiding van kansen, macht en inkomen. Kansen in het onderwijs en op de woningmarkt, gelijke toegang tot (politieke) macht, goed werk en een fatsoenlijk inkomen in een economie die niemand voortrekt of naar beneden duwt. Dat is ook nu de focus die noodzakelijk is voor een brede basis. De PvdA moet weer de partij zijn van een goed leven voor iedereen.

Daarbij moeten we beseffen dat redelijke krachten winnen als ze niet het onredelijke vragen. Ja, de PvdA zet vaart achter de klimaatopgave. Maar wie de snelste wil zijn is uiteindelijk soms de langzaamste. Want als de basis voor teveel mensen niet op orde is wordt een opgave als een duurzame toekomst er nooit en te nimmer een waar de overgrote meerderheid in mee kan. Wie rood staat denkt niet groen. Het succes en het draagvlak voor het klimaatbeleid, voor samenwerking en solidariteit over grenzen heen, het begint bij de aanpak van ongelijkheid in ons onderwijs, op de woningmarkt, in onze democratie en in onze economie.

Ongelijkheid zien we ook terug in de achterstelling van verschillende groepen in ons land. Discriminatie en onderwaardering van vrouwen, Nederlanders met een migratieachtergrond, mensen met een handicap of een beperktere opleidingsniveau is helaas ook in de 21^e eeuw nog niet weg te denken uit Nederland. Daarom steunen we de strijd van emancipatiebewegingen van achtergestelde groepen. Daarbij koersen we op het gemeenschappelijke: het is geen strijd van de vrouw, de nieuwe Nederlander of de arme Nederlander ieder voor zich. Het is een strijd voor gelijkwaardigheid en perspectief voor allen. Zoals Martin Luther King ooit zei toen hij de eenheid van de burgerrechtenbeweging en de arbeidersbeweging schetste: 'wat heb je eraan dat je straks in een lunchroom mag eten als je geen hamburger kunt betalen.' Spreiding van kansen, macht en inkomen is een opdracht van en voor allen.

It's the Inequality, Stupid! mag als reminder boven het bed van ieder PvdA-politicus.

Voorop in het debat over de toekomst

De afgelopen periode heeft de PvdA fors geïnvesteerd in het denken over een programma dat nieuwe zekerheid biedt in de huidige tijd. Dat Plan voor Nederland staat als een huis. Daarmee is het denken echter niet klaar. De sociale politiek zal toekomstgericht zijn of ze zal niet zijn. De nieuwe PvdA moet vooroplopen in het toekomstdebat over vraagstukken die ongekende impact zullen kennen. De duurzame en technologische revolutie die zich voltrekt (denk aan data, kunstmatige intelligentie, robotisering op de werkvloer, big tech, cryptovaluta, uitwassen als fakenews en deepfake) kan de breedte van de samenleving dienen óf bubbels versterken, ongelijkheid vergroten, de spanning en de verschillen laten toenemen. De sociale politiek hoort voorop te lopen in het denken om ervoor zorg te dragen dat toekomstige ontwikkelingen gepaard gaan met de spreiding van kansen, macht en inkomen en niet in de centralisatie daarvan. De komende periode dient de partij deze vraagstukken met de samenleving uit te diepen en te politiseren. Het is tijd de relatieve politieke en beleidsmatige stilte te doorbreken waarmee de maatschappelijke impact van fakenews en deepfakes, de groeiende macht van big tech en de spanning tussen data en privacy gepaard gaat.

Actieplan samenwerking op Links

Samenwerking of fusie zonder inhoud zal niet alle problemen van de sociale politiek als sneeuw voor de zon doen verdwijnen. Het is zaak een terugkerend patroon te doorbreken: na electorale teleurstelling op links volgt een stevig pleit voor samenwerking, meestal geagendeerd in opinieartikelen van voornamelijk oud-politici, men drinkt wat kopjes koffie en daarna hoort niemand er meer wat van. De schok van de electorale nederlaag slijt immers weg, in Den Haag gaat men over tot *business as usual* en een concreet programma voor samenwerking is ondertussen nog nooit uitgewerkt.

Dat gaan we anders doen. De sociale politiek hoort zich met kracht opnieuw uit te vinden, de gelederen te sluiten en maatschappelijke verandering in gezamenlijkheid te bewerkstelligen. Het bondgenootschap tussen partijen, maatschappelijke organisaties en mensen van goede wil moet hechter en energiever. Een verdeeld links laat immers het initiatief aan rechts. Het is daarom dat ik groot voorstander ben van een inhoudelijke, organisatorische en praktische samenwerkingsagenda van sociale bewogen partijen als PvdA, GroenLinks en SP, daar waar dat kan samen met maatschappelijke organisaties. Die agenda, te bespreken met de andere partijbesturen, zou in ieder geval mogen bestaan uit de volgende elementen:

- **Een Sociaal-progressief Beraad voor Verandering:** met gelijkgestemde partijen en organisaties lanceren we een Sociaal-progressief Beraad voor Verandering. Een platform waar we elkaar regulier ontmoeten en op basis van de actualiteit én de lange termijn tot gezamenlijke standpuntbepaling en actie komen. De sociale familie hoort juist in deze tijd de handen steviger ineen te slaan;

- **Samenwerking van de wetenschappelijke bureaus:** programmatische ontwikkeling dient meer in gezamenlijkheid te geschieden. Dat begint bij het voeden van de partijen en fracties op landelijk niveau door zowel voor actuele vraagstukken als voor toekomstige vraagstukken inhoud te ontwikkelen. Kwesties die de bubbels splijten zijn de brandende kwesties die als eerste een antwoord verdienen. Om er drie te noemen: 1) de vraag hoe de klimaatopgave verwezenlijkt kan worden op een wijze die op steun van de samenleving in de breedte kan rekenen; 2) het vernieuwen van de democratie zodat deze alle stemmen hoort; 3) het vinden van een koers op migratie en integratie die het onderwerp als splijtzwam in de samenleving ontmantelt;
- **Samenwerking landelijke fracties:** de drie linkse partijen bezetten gezamenlijk een zesde van de zetels in de Tweede Kamer. De zetelaantallen dienen maximaal geëffectueerd te worden. Bij een nieuwe bestuurscultuur met meer dualisme tussen regering en Tweede Kamer past het ook om op een aantal inhoudelijke onderwerpen te gaan werken met gezamenlijke woordvoerderschappen. Door bijvoorbeeld één woordvoerder jeugdzorg en één woordvoerder defensie aan te wijzen werken we aan gezamenlijk denken tussen de fracties en spelen we tijd en ruimte vrij voor andere onderwerpen binnen de smalle bezetting van de individuele fracties;
- **Stembusakkoord lokale verkiezingen:** partijbesturen en lokale fracties dienen een poging te wagen om bij de raadsverkiezingen van 2022 zoveel mogelijk lokale stembusakkoorden te initiëren waarbij partijen zich committeren aan de het betreffende programma en hun voorkeur uitspreken voor elkaar. Uiteraard ligt het uiteindelijke initiatief bij de lokale afdelingen maar dit is het moment om de het verder uitkleden van voorzieningen op lokaal niveau een halt toe te roepen en na corona te komen tot een gezamenlijk sociaal programma voor onze steden en dorpen;
- **Gezamenlijk debat en initiatief:** op zowel landelijk, provinciaal als lokaal niveau dienen linkse partijen gezamenlijk denken én gezamenlijk doen te stimuleren. Activiteiten van fracties en afdelingen organiseren we daar waar mogelijk in gezamenlijkheid. Hierbij bewaken we ook de inclusiviteit van wat we doen – we maken de ambitie waar om alle lagen van de samenleving te betrekken bij onze politiek;
- **Sociale Super Pac:** we richten met andere links-progressieve partijen een Sociale Super Pac op. Zonder zich direct aan één partij te hoeven verbinden kunnen mensen, bedrijven en organisaties de sociale beweging in Nederland sterker maken door een gift aan de meest positieve Super Pac ter wereld die wél transparant is over de herkomst van haar gelden en voldoet aan de wet financiering politieke partijen. De opbrengsten worden benut voor activiteiten ter versterking van de sociale beweging als geheel.

Meer maatschappelijke impact

Focus voor vereniging, partijbureau en campagneorganisatie

Onze vereniging verliest teveel tijd aan bijzaken en onze werkorganisatie heeft teveel verschillende taken op haar bordje. We doen van veel een beetje en we komen op alle vlakken handen, middelen en tijd tekort. Dat komt omdat we te weinig echte keuzes durven maken. We doen alsof we nog altijd kunnen rekenen op 45 zetels en 100 medewerkers. Feit: dat is niet zo en die tijd komt ook niet snel (en langjarig zeker) meer terug.

Dat betekent dat we keuzes moeten maken. Wat heeft in de huidige tijd prioriteit? We moeten ons realiseren dat niet kiezen ook kiezen is. Een partijorganisatie die in iedere afdeling een ombudsteam moet realiseren, kwijnende afdelingen nieuw leven in moet blazen, sterke afdelingen moet steunen, campagne moet voeren, kommer en kwel in de lande moet oplossen, groepen en netwerken moet vernieuwen, toekomstdebat moet entameren, leden moet werven, verjonging moet fixen, de beste online zichtbaarheid dient te realiseren en 24/7 bereikbaar dient te zijn is niet realistisch. We kunnen niet alles en als we een aantal zaken van cruciaal belang vinden voor de toekomst moeten we dáár de focus durven leggen.

We focussen op maatschappelijke impact

Teveel tijd gaat verloren aan zaken die vooral van belang zijn binnen de vereniging maar die niet of nauwelijks effect hebben op de wereld buiten de vereniging. Dat kunnen we ons niet langer permitteren. De basis van ons bestaan ligt in de samenleving en die vraagt om de grootste investering. We zetten mensen, middelen en energie dus in op maatschappelijk effect. Dus debat dat enkel partijintern is? Groepen of netwerken zonder externe gerichtheid? U bent van harte welkom om het binnen de partij te organiseren maar dat doen we zonder steun in tijd en geld van medewerkers. Omgekeerd: leden met een briljant idee voor maatschappelijke actie, gesprek met de samenleving etc? Daar zetten we mankracht en middelen op. Het doel: los van de noodzakelijke backoffice van de partij (ledenadministratie, financiën, ICT, secretariaat) gaat 80 procent van onze middelen en energie naar maatschappelijk impact, 20 procent naar interne aangelegenheden. Die wens spreken we ook uit aan afdelingen, gewesten en politieke fracties: uw opdracht ligt in de samenleving.

Operatie Nieuw Elan in de partij

Meer naar buiten, minder binnen. Dat geldt ook voor het werk van partijbureau en partijbestuur. We zorgen voor een straffe bezetting van het smaldeel dat (online)zichtbaarheid en maatschappelijke actie realiseert. Maar niemand bivakkeert enkel op kantoor of thuis achter de laptop.

Operatie Nieuw Elan betekent dat bureau en bestuur in een campagnebus op permanente expeditie door Nederland gaan. Wekelijks bezoeken we twee afdelingen (doordeweeks en in het weekend) waarbij we drie zaken combineren:

- 1) Maatschappelijke actie: een bezoek of activiteit met de poten in de modder;
- 2) Afdelingsversterking: team online zet ter plaatse vanuit de campagnebus de online infrastructuur op van de betreffende afdelingen. Op vlakken waar de afdeling versterking wenst trainen we ter plekke bestuurders, vrijwilligers en politici;
- 3) Ontmoeting: we sluiten af met ontmoeting, een buurtbarbecue, een politiek café met een Kamerlid of een andere energieke activiteit.

De beste campagneorganisatie van Nederland

Steeds minder is de kiezersgunst afhankelijk van lange termijn binding met een politieke stroming of ideologie. Met alles wat we doen proberen we die structurele band te versterken. Maar toch, het komt er in toenemende mate ook op aan om op het juiste moment met een state-of-the-art campagne de grote hoeveelheid zwevende kiezers met ons verhaal te mobiliseren. Dat vraagt om een wendbare, energieke en moderne campagneorganisatie die beschikt over voldoende middelen en die haarexpertise deelt en mobilisatiekracht versterkt op lokaal niveau. Die gaan we bouwen.

Een goed gevulde strijdkas

In de wetenschap dat rechts-conservatieve partijen ondertussen de campagnekassen vergroten door middel van giften uit het bedrijfsleven en via de Nederlandse variant op de Amerikaanse Super Pac's zullen we ook als links daarop een antwoord vinden. Dat doen we ten eerste door met andere links-progressieve partijen en maatschappelijke organisaties een Sociale Super Pac op te richten zoals eerder beschreven. Daarnaast versterken we de financiële armslag van de landelijke en lokale campagnes door een extra inzet op fondsenwerving én door een hogere bijdrage van onze lokale en landelijke politici te vragen. Vanaf het moment van installatie van de nieuwe gemeenteraden voeren we een hogere afdracht in. Momenteel dragen zij in totaal van 5,5 procent van hun politiek inkomen af aan afdeling en campagnekas. Voor de 100.000 plus gemeenten verhogen we dat percentage bijvoorbeeld tot 10 procent. Voor 50.000 plus gemeenten verhogen we dat bijvoorbeeld tot 7,5 procent, voor kleine gemeenten verandert er niets. De extra inkomsten komen gelijkelijk ten goede aan de lokale en landelijke campagnekas. Dezelfde procentuele verhoging geldt voor nieuwe bestuurders en nieuwe leden van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement. Van de zittende leden vragen we in de overgangsfase vooruitlopend op invoering hier alvast vrijwillig gehoor aan te geven.

Minder procedurele balast, meer activiteiten en zichtbaarheid

Het aantal artikelen van statuten en huishoudelijk reglement waar afdelingen aan moeten voldoen is inmiddels talrijker dan het aantal leden in de gemiddelde afdeling. Daarmee souperen we in met name kleinere afdelingen teveel energie, tijd en geld op aan procedurele zaken.

De huidige planning & control cyclus voor afdelingen moet daarom voor kleine afdelingen drastisch vereenvoudigd. Grote en actieve afdelingen die alles in eigen beheer willen doen: graag! Maar als je als kleine afdeling met een paar bestuursleden bijna tachtig procent van je tijd en energie kwijt bent aan jaarplanning, begroting, kascontrolecommissie, dagelijkse bestuurszaken en de organisatie van ledenvergaderingen is de balans zoek.

Kleine afdelingen krijgen daarom de mogelijkheid om hun jaarbudget te declareren bij het partijbureau en om centraal te sparen voor bijvoorbeeld de raadsverkiezingen. Daarmee kan het opstellen van jaarplannen en begrotingen, kascontrole etc. van het bordje. De tijd die we daarmee vrijspelen willen we terugzien in activiteiten, online zichtbaarheid en debat.

Dat onderzoeken we in de volle breedte met als doel reductie van de procedurele werklast voor afdelingen. Het partijbestuur en het partijbureau richten de organisatie van de partij zo in dat vrijwilligers in de afdelingen tachtig procent van hun tijd, geld en energie kunnen spenderen aan hun maatschappelijke en politieke werk.

Kleine afdelingen een stem

In onze verenigingsraad die advies geeft inzake de organisatie van de partij worden grote afdelingen en gewesten uitstekend vertegenwoordigd. De stem van de kleine afdelingen wordt echter onvoldoende gehoord. De toekomst van de sociale politiek staat en valt bij aanwezigheid, zichtbaarheid en energie in alle steden en dorpen. Daarom wordt de vertegenwoordiging naar de verenigingsraad zo aangepast dat ook het geluid van kleine afdelingen daar vertegenwoordigd is.

De toekomst is digitaal. De lokale afdeling 2.0

Het aantal afdelingen en (lokale) politici dat de zichtbaarheid op social media echt goed op orde heeft is veel te klein. Dat is ook begrijpelijk want organisering & advertising op facebook, instagram, tiktok etc. is ingewikkeld en tijdrovend voor wie er net aan begint. Ook zijn niet in iedere afdeling voldoende leden beschikbaar die het even uit de mouw schudden. Het team online op het partijbureau wordt daarom uitgebreid met medewerkers en vrijwilligers die afdelingen en lokale politici hierbij ondersteunen. We zetten de infrastructuur mee op én helpen afdelingen met het ontwikkelen van online content. Het doel: iedere enthousiaste afdeling en haar politici die de online zichtbaarheid willen vergroten slaagt daarin door hulp bij het opzetten van de juiste infrastructuur én hulp met de ontwikkeling van content.

De energie en het elan van een nieuwe generatie

Vrij baan én een kwart miljoen voor de Millennials & Generatie Z

De toekomst van de sociale beweging staat of valt bij de mate waarin jongeren die voorstander zijn van maatschappelijke verandering ons weten te vinden. De PvdA in haar huidige vorm is teveel de partij van hun ouders of hun grootouders – afdelingen en netwerken daargelaten waar jongeren wel het voortouw krijgen en nemen. Onze ambitie moet zijn dat wie jong is en droomt van een nieuw Nederland, een eerlijke en duurzame economie, van een sociale en betrokken samenleving zich juist tot de Partij van de Arbeid wendt als vehikel voor maatschappelijke verandering.

Om dat te bereiken moet de dikke laag stof van de partij. Het moet toekomstgerichter, vrolijker, sprankelender, energiever, minder star en meer vrij. Dat begint bij jongeren de plek te geven die ze verdienen: aan het stuur van de partij en niet alleen in meedenkgroepjes. Dat lukt alleen als de leukste feestjes, de scherpste debatten en de beste humor te vinden is in onze partij..

Een nieuwe generatie aan het roer

Het nieuwe partijbestuur moet die nieuwe energie in haar midden opnemen door voor minimaal een derde uit Millennials en Generatie Z te bestaan. In het denken en organiseren van de partij moet de stem van de nieuwe generatie harder klinken.

Een kwart miljoen voor de Millennials & Generatie Z

Onze jongerenorganisatie hoort energiever en vrijdenkender te zijn dan de partij. Ze hoort leukere feestjes te organiseren, democratisch vernieuwender te zijn en meer toekomstgericht debat te organiseren dan de PvdA. De JS hoort de partij voor te gaan naar de toekomst. Daar rusten we ze dus voor uit. Om jongeren de programmering te laten maken die past bij een politieke partij in 2021 trekken we een kwart miljoen per jaar uit. Ter vergelijking: dat is meer dan een verdubbeling van het huidige JS-budget. 100.000 euro daarvan gaat rechtstreeks naar de Jonge Socialisten met maar één opdracht: ‘vernieuw, verjong en verlevendig de partij.’ Daarnaast geven we 150.000 euro per jaar voor de duur van een bestuursperiode aan een nieuw Niet Nix. Millennials en Generatie Z leden nodigen we uit om samen een plan te maken. We zoeken jonge dwarsdenkers, opiniemakers, organisatoren en cultuurmakers die met steun van het partijbestuur een externe katalysator voor vernieuwing smeden. De opdracht: ‘Zichtbaar, vernieuwend, energiek, positief politiek debat, festivals en feest – doe je ding.’

Over macht en tegenmacht - de stem des volks

Moderne ledendemocratie: meer debat, minder moties

Het gaat mis in onze ledendemocratie. Te weinig gaan we in de volle breedte van de samenleving en de partij het gesprek aan of organiseren we ruimte voor vrije gedachtenvorming. Te vaak lopen dezelfde mensen gewapend met een stapel moties onder de arm -en nog voordat het gesprek gevoerd is- het podium van een ledenraad of een congres op.

Het absolute dieptepunt daarvan ontstond dit voorjaar. Het gesprek in de partij over de toeslagenaffaire werd mede door corona onvoldoende gevoerd. De rol en verantwoordelijkheid van Lodewijk Asscher versus het falen van het systeem werden onvoldoende bediscussieerd en nog vóór het gesprek op een ledenraad gevoerd kon worden was de politieke situatie onhoudbaar geworden. Zonder dat leden en lijsttrekker een serieus gesprek met elkaar gevoerd hadden liet de dynamiek geen andere keus toe dan aftreden.

Daar horen we van te leren. Allereerst dat meningen, ideeën en zorgen op een gemakkelijke weg moeten kunnen stromen in onze partij. Het gesprek en het debat moeten beter. Ten tweede horen we ervan te leren dat een motie of amendement hoort te volgen ná een debat en niet vóórafgaand aan een debat. Tegenmacht begint bij open dialoog. Als fractievoorzitter in de gemeenteraad voer ik daarom ook eerst de discussie met mijn collega raadsleden alvorens ik een motie indien. Logisch, want het debat kan mijn gedachten en hun gedachten doen veranderen. We kunnen tot het oordeel komen dat er géén voorstel nodig is, dat mijn voorstel nodig is of dat er een ander voorstel nodig is.

De huidige systematiek van ledenkamer, stemkamer en besluitvorming is geschikt voor zaken die al onderwerp van debat zijn geweest in de partij. Zoals bijvoorbeeld een op afdelingsvergaderingen en regionaal uitvoerig besproken verkiezingsprogramma. Het is echter een bot instrument als dat debat nog niet gevoerd is. Het vertolkt dan slechts de mening van de enkeling die soms met tientallen moties op de proppen komt terwijl veel andere leden moedeloos het hoofd afwenden van onze ledendemocratie omdat dit voor velen niet de manier is waarop vrije gedachten tot gedragen gezamenlijke voorstellen kunnen komen.

Voor besluitvorming over personen is onze huidige ledendemocratie het ronduit ongeschikt. In een tijd van een steeds snellere media- en online hectiek is een uitspraak van een relatief klein aantal leden in ledenkamer of stemkamer een doodvonnis. Zo gaan we in de Partij van de Arbeid wat mij betreft niet met elkaar om. Dat moet dus anders.

We moeten terug naar het doel van onze ledendemocratie: 1) geluiden uit de samenleving en de vereniging ruim baan geven richting onze politieke vertegenwoordigers; 2) koers bepalen als we nog niet weten hoe we er gezamenlijk instaan; 3) richtinggevende tegenmacht organiseren als bestuur of volksvertegenwoordiging na het gesprek niet de richting van de leden vertegenwoordigd.

Daartoe werkt een nieuw partijbestuur met de leden een voorstel voor ledendemocratie 2.0 uit langs de volgende denklijnen:

Het gesprek en het vrije debat staan centraal

De partij organiseert het gesprek veelvuldig, de leden vertrouwen op een luisterend oor, bestuur en vertegenwoordigers nemen de leden serieus. Dat is de basis. Goede ledendemocratie begint bij een volwaardig gesprek, niet bij enkel procedurele tegenmacht die alle energie uit het debat haalt. Natuurlijk houden we de formele tegenmacht via ledenraden en congressen in ere maar bovenal stimuleren we ontmoeting, gesprek en vrije gedachtenvorming via debatavonden, buurtbarbecues, expedities, peilingen, Koffie met de Kamer, Pils met Ploumen etc. Onze ledendemocratie kan zoveel leuker!

Moties zijn een eindpunt, geen startpunt

We corrigeren elkaar op doorgeslagen motiedrift waarbij een enkeling voor de vierde keer het verkiezingsprogramma in een periode van vier jaar wil herschrijven. Moties zijn ter aard om ná een gesprek een nieuwe koers te bepalen of tegenmacht te organiseren. Een instrument behoudt scherpte als het juist wordt gebruikt. Het presidium en het partijbestuur durven dus terug te praten tegen indieners die eindeloos exact hetzelfde onderwerp agenderen. En we bezien hoe ons formele debat beter kan waarbij het uitgangspunt is: eerst debat, dan pas amendementen en moties in plaats van omgekeerd. Uiteraard blijft het laatste woord aan congres en ledenraad die álles mogen agenderen. Ook, of misschien wel juist als dat de politieke leiding onwelgevallig is.

We geven de samenleving een plek in onze ledendemocratie

We willen geluiden uit de samenleving en de vereniging de weg naar boven laten vinden. De Partij van de Arbeid hoort voorop te lopen in democratische vernieuwing van de interne ledendemocratie. Daarbij durven we te experimenteren met nieuwe vormen waarbij we een voorbeeld kunnen nemen aan steden, dorpen en regio's in en buiten Nederland die bijvoorbeeld een burgerberaad instellen. Een platform waar inwoners gevraagd en ongevraagd lokale volksvertegenwoordigers bijstaan in het denken over prangende inhoudelijke vraagstukken. Een voor anderhalf jaar door loting samengestelde groep representatieve burgers geeft, op basis van uitgebreide informatie en overleg, aanbevelingen aan de gemeenteraad.

Een dergelijk uniek platform voegen we als experiment aan onze ledendemocratie. De Partij van de Arbeid krijgt naast congres en politieke ledenraad een volksberaad waarin 150 Nederlanders (geen leden van politieke partijen), representatief voor onze samenleving in haar volle breedte, na inwinning van informatie, het horen van experts en het voeren van gesprekken met onze vertegenwoordigers advies geven over de inhoudelijke koers van de partij aan fractie, bestuur, congres en ledenraad.

Ook horen we op onderwerpen die punt van discussie zijn in de partij ten alle tijden de samenleving uit in onze gesprekken, debatten en zaaltjes en gaat de partij stelselmatiger op expeditie. Want leden mogen stemmen maar niet voordat we de samenleving een stem hebben gegeven.

Nieuwe vormen van laagdrempelige invloed

We leven in een andere tijd dan de tijd waarin de basis van onze ledendemocratie werd gelegd. Die is nog altijd gestoeld op de organisatievorm van de SPD die in 1863 werd opgericht. Digitale communicatie bestond nog niet en besluitvorming in een zaaltje op een afgesproken moment was dé manier om je stem te laten horen. Vandaag hebben tal van afdelingen app-groepen waarin tientallen leden, bestuur en politieke fractie vertegenwoordigd zijn om het gesprek met elkaar aan te gaan, maatschappelijke thema's laagdrempelig te agenderen, actie te mobiliseren en contact met elkaar te onderhouden. Ook ledenpeilingen worden met regelmaat georganiseerd. Mijn stelling: dat is in de praktijk van vandaag de dag vaak van groter belang dan de officiële afdelingsvergadering en geeft veel vroegtijdiger een stem aan samenleving en vereniging. Laten we dat dus zoveel mogelijk stimuleren en organiseren. We starten experimenten met nieuwe vormen van betrokkenheid en inspraak voor leden en inwoners op lokaal niveau. Juist hier moet de PvdA het voortouw nemen.

Doe mee, denk mee!

Bovenstaande agenda is een eerste aanzet voor partijvernieuwing. Uit ervaring weet ik dat de beste ideeën echter ontstaan in gesprek met elkaar. Daarom wil ik de komende maanden bovenal benutten om met afdelingen, vrijwilligers, raadsleden, afdelingsbestuurders, jong en oud het gesprek aan te gaan over hoe we onze partij de komende jaren weer een moderne volkspartij maken die kan winnen. Kortom: nodig me uit, stuur me jouw ideeën, organiseer een bijeenkomst bij jou in de buurt. Je kunt me bereiken via pieterpaul@nieuwepvda.nl